Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2019. február 2., szombat
LXXI. évfolyam
26. (20107.) sz.
Ára: 2 lej
(előfizetőknek 1,13 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Demény Péter meseórája a Bernádyban

Vigaszmanó kiskamaszoknak

Fotó: Nagy Tibor

Egy szomorú kislány és egy bánatűző manó történetével ajándékozta meg csütörtök délelőtt a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Általános Iskola felső tagozatos diákjait *Demény Péter* **író, a Tamara és a vidámság mellénye című új meseregény szerzője és párja,** *Eperjesi Noémi*, **a könyv illusztrátora.**

Nagy Székely Ildikó

A kamaszodó lélekhez tökéletesen illő mű alkotói *Kádár Andrea Noémi* magyar szakos tanárnő meghívására érkeztek az 5–8. osztályos bernádysok körébe. Az együttlét első perceiben Demény Péter megszokott, közvetlen stílusában arról kérdezgette a jelenlevőket, hogy szoktak-e vidámak, illetve szomorúak lenni, és általában mi okoz nekik bánatot: az iskolai osztályzatok, esetleg egy szülői veszekedés?

– A rajzfilmekben is van szomorúság, feszültség, hogy legyen mire felépíteni a történetet – jegyezte meg az író, majd körvonalazta a múlt évben a Kreatív Kiadó gondozásában megjelent könyv cselekményét. Főhőse, a publikummal egyidős Tamara szülei veszekedése miatt szomorkodik, de éjszaka érte jön egy manó, hogy megvigasztalja.

– Kicsit magamról is írtam ezt a könyvet – tette hozzá Péter, majd azt is elárulta, hogy a kiadó várja a folytatást.

(Folytatás a 2. oldalon)

Újra megszólalt a Kusztos-hangszer

Lélekemelő zenei élményben volt részük csütörtökön azoknak a szovátai és sóvidéki kultúraszerető polgároknak, akik ellátogattak a Kusztos Endre-emlékházba. A néhai művész emlékére épült galéria falai közé immár egykori felesége is „beköltözött”.

2.

Balla Zsófia hazatalálásai

„Ez itt mind, mind új szerzemény/ egy régi város elpiszkolt goblenén./ Mind az övék! Így az övék./ Kivágott fák helye – az a miénk” – akár Marosvásárhelyről is íródhattak volna Balla Zsófia Kolozsvár című versének sorai, amelyek – sok más lírai vallomással együtt – szerdán a költőnő Hazatalálás című születésnapi versdélutánján hangzottak el a Bernády Házban.

3.

Huszonkilencesek

Művészeti vonatkozásban különleges évjárat az 1929-ben születetteké. Öten közülük Marosvásárhely jeles alkotó egyéniségeivé váltak. Az idén lennének 90 évesek.

4.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és preciz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

FELNŐTTKÉPZÉS

FEBRUÁR

2., szombat

A Nap kel
7 óra 45 perckor,
lenyugszik
17 óra 27 perckor.
Az év 33. napja,
hátravan 332 nap.

Isten éltessen!

Ma **KAROLINA**, **AIDA**, holnap **BALÁZS** napja. **BALÁZS**: Vagy a görög Baszeliosz királyi jelentésű személynévből, vagy valamely római kor előtti itáliai nyelv Blaseus görbe lábú, sánta vagy selypes, beszédhibás jelentésű ragadványnevéből származik.

IDŐJÁRÁS
Változó égbolt

Hőmérséklet:
max. 3C
min. -3ºC

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2019. február 1.

1 EUR	4,7517
1 USD	4,1433
100 HUF	1,4948
1 g ARANY	176,0086

A lovakat lelövik, ugye?

Februárban is műsoron

Horace McCoy A lovakat lelövik, ugye? című regényének színpadi adaptációját a fiatal rendezők számára meghirdetett pályázat nyertes projektjeként Mădălin Hîncu rendezésében mutatta a Tompa Miklós Társulat.

A történet szerint a harmincas évek amerikai gazdasági válságának közepén Gloria és Robert, Horace McCoy ifjú főhősei egy hatnapos maratoni táncverseny résztvevőiként az utolsó leheletükig küzdenek a kitűzött díjért, amely esélyt adna jövőbeli terveik megvalósítására.

Gloria szerepében Gecse Ramóna lép színre, Robertet Varga Balázs alakítja. További szereplők: Bartha László-Zsolt, Nagy Dorottya, Bokor Barna, Kiss Bora, Kádár L. Gellért, Simon Boglárka Katalin, Kádár Noémi, Csíki Szabolcs, Kocsis Anna, Bálint Örs, Borsos Tamás, Szabó János Szilárd. Rendező: Mădălin Hîncu; díszlet- és jelmeztervező: Răzvan Bordoş; dramaturg, rendezőasszisztens: Szabó Réka. A díszlettervező asszisztense: Huszár Kató.

A 16 éven felülieknek ajánlott előadás februárban két alkalommal tekinthető meg a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kistermében: február 4-én, hétfőn és 5-én, kedden este fél 8-tól.

Az előadásokra érvényesíthetők a szabadbérletek, a pedagógus-, diák- és egyetemistabérletek, melyek tulajdonosai ingyenes helyjegyet válthatnak a jegypénztárnál. Jegyek válthatók a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Kultúrpalotában működő jegyirodájában (telefon: 0372 951 251), a színházban működő jegypénztárban (telefon: 0365 806 865) és online: a www.biletmaster.ro honlapon. *(közlemény)*

Vigaszmanó kiskamaszoknak

(Folytatás az 1. oldalról)

Eperjesi Noémi az illusztrátori munkáról, ezen belül a kis kötet rajzainak születéséről mesélt.

– Először megvan a szöveg, azután jön a rajzolói fantázia. Csak a forma, a keret van megszabva, maga a rajz nem. Képekben gondolkozom, minden fejezetnél, illetve oldalnál filctollal aláhúzom a legfontosabb szereplőt, a tájat és azt, hogy kivel tartja a főszereplő a kapcsolatot. Ezekre épül az illusztráció. Ugyanakkor olyan részleteket is megfestek, amelyek a szövegben nem jelennek meg, például azt, hogy milyen népművészeti motívumok díszítik a táskákat, amelyek között Tamara bolyong. Én ezzel teszek hozzá valamit magamból a műhöz.

A színes, tetszetős könyvborítók témakörénél Fodor Sándor Csipikéje is szóba került. Demény Péter elmesélte, hogy a több nemzedék kedvenc olvasmányélményei között számontartott mű szerzőjéhez személyes emlék fűzi, első írásait ugyanis Fodor Sándornak küldte el, aki „kedves, visszautasító” levélben intette türelemre az írói reményeket tápláló fiatalt. Végül a remények valóra váltak, és ebben Demény Péter szerint annak is fontos szerepe volt, hogy sikerült megőriznie magában egyfajta gyermekséget. Új meseregényéhez visszatérve, Kádár Andrea Noémi a valós és mesevilág találkozására, illetve a mű végén érvényesülő mesei igazságszolgáltatásra hívta fel diákjai figyelmét. Tamara „megvidámodása” egy valóságos térben, az Óriáspingvin bevásárlóközpontban, táskavásárlás közben történik. De miért pont a vidámság mellénye? – tette fel a kérdést a szerzőnek a rendezvény házigazdája.

– Mert nem akartam benne hagyni a szomorúságban a kislányt, aki a való világban az én lányom – válaszolta Demény Péter.

Az elkövetkezőkben arról is szó esett, hogy kizárólag akkor ír-e valaki gyermekkönyvet, ha ő maga is szülő. Ennek kapcsán példák és ellenpéldák is elhangzottak, a fiatal nemzedékekhez szóló verseiről ismert Weöres Sándornak ugyanis nem voltak saját gyermekei, Demény Péter meseregényeihez viszont szükség volt az apaság megtapasztalására.

– Amint nőtt a lányom, úgy éreztem, hogy kiszárad bennem a meseforrás. Végül újra visszataláltam hozzá – jegyezte meg az író. Eperjesi Noémi viszont úgy tudja rajzaival megérinteni a kis- és kicsit nagyobb gyermekek lelkét, fantáziáját, hogy közben még nem élte meg az anyaságot.

A meseóra második felében a gyermekek kérdezgették a meghívottakat. Többek között arra voltak kíváncsiak, hogy mikor készült el a házaspár első közös könyve – egy felnőtteknek szóló kötet 2015-ben, egy évre rá pedig egy gyermekkönyv, mondták a vendégek; mennyi ideig tart megírni egy könyvet? – Tamara története két hét alatt született meg, árulta el Demény Péter; és sokat gondolkozik-e Noémi a rajzok elkészítésén.

A beszélgetés után az író az izgalmas hetedik fejezet, a táskákkal való találkozás jelenetét olvasta fel a gyermekeknek. Itt hangzik el a meseregény talán legfontosabb üzenete is: „Az a lényeg, hogy belül vidám légy, és mindig nevess.”

Az együttlét végén Eperjesi Noémi a könyvborító-készítés fortélyait ismertette meg lépésről lépésre a diákokkal, akik kedvenc meseregényükhöz tervezhettek borítót.

Nyergesvontató borult fel Havadtőn

Csütörtökön 19.30 órakor a közigazgatásilag Gyulakuta községhez tartozó Havadtőn, a 13A országúton felborult egy faanyagot szállító nyergesvontató. A jármű vezetője egy 65 éves iaşi-i gépkocsivezető volt. A helyszíni szemle során azt állapították meg, hogy az útviszonyokhoz képest nagy sebességgel haladt, elvesztette uralmát a jármű fölött, és az út menti árokba borult, így a közúti forgalmat nem akadályozta.

A szovátai tűzoltóalakulat csapatát riasztották, akik tűz- és egy esetleges gázrobbanást megelőző biztonsági intézkedéseket végeztek. Mivel személyi sérülés nem történt, csupán anyagi kár keletkezett – az ütközés során az érintett épület kerítése rongálódott meg – a sofőr nevére nem nyitottak bűnügyi dossziét – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtószóvivője, *Emanuela Rugină.* Megkeresésünkre az útügyi igazgatóság szóvivője, *Elekes Róbert* elmondta, hogy a 13A országút 8+300 km-es szakaszán történt baleset idején az út nedves-fekete volt, a hőmérséklet pedig 2 Celsius-fok. *(szer)*

Fotó: Útügyi Igazgatóság

Újra megszólalt a Kusztos-hangszer

Lélekemelő zenei élményben volt részük csütörtökön azoknak a szovátai és sóvidéki kultúraszerető polgároknak, akik ellátogattak a Kusztos Endre-emlékházba. A néhai művész emlékére épült galéria falai közé immár egykori felesége is „beköltözött”.

Gligor Róbert László

A néhai Kusztos Endre grafikusművész által a városnak hagyatékozott ingóságok része volt felesége 120 éves bécsi zongorája is. A különleges esztétikai és szellemi értékkel bíró hangszert az önkormányzat felújíttatta és méltó helyen, a Kusztos Endre-emlékházban helyezte el. Nem múzeumi tárgyként, hanem szellemi közkincsként, amelynek hangja nemcsak egykori tulajdonosára, a szovátai zenei oktatás meghatározó pedagógusára és zenekutatójára emlékeztet, hanem mai megszólaltatói *Kusztos Piroska* emlékét, tanítását és szellemiségét viszik tovább.

Ezzel a céllal nyitotta meg ajtaját csütörtök este a Kusztos-galéria: hogy aki belép ide, ismét megtekinthesse vagy éppen megismerhesse a néhai népzenekutató és zenetanár kedvenc hangszerét.

Mesélő hangszer

A Szováta város önkormányzata, a Bernády Közművelődési Egylet és a Kusztos Endre Képzőművészeti Egyesület közös szervezésében tartott emlékünnepségen *Márton Erzsébet* nyugalmazott tanítónő emlékezett Piroska nénire, a pedagógusra, akit hivatásának magaslatán a zenei kultúra iránti alázat és igényesség jellemzett. „Ha ennek a zongorának a billentyűi megszólalhatnának, napestig mesélnének arról, hogy milyen sokszor hajolt föléjük, készülve a tanítási órákra, a kórusművek előkészítésére. A művészet iránti alázat szerint követelte meg tanítványaitól, hogy a ruha legyen rendben, a zene szóljon tisztán, az előadás pedig olyan legyen, hogy a közönség is örömét lelje benne.“

Felemelő zenei élmény ismét hallgatni a százhúsz éves hangszert Fotó: Gál Kriszta

A megemlékező gondolatokat *Ráduly János* kibédi néprajzkutató és költő egészítette ki, aki Kusztos Piroska szakmaiságát és tehetségét méltatta, valamint azokról a kiadványokról beszélt, amelyeket együtt szerkesztettek. „Tudjuk megtisztelni azt, amit kaptunk, és tudjunk elismeréssel adózni azoknak, akiktől kaptunk” – mondta felszólalásában *Fülöp Zsolt László* polgármester, aki a zongora felújítását sikeres projektként értékelte, és ígéretet tett a kultúra további támogatására, hiszen céljuk a település „minőségét csiszolni, az utódok életét értékesebbé tenni”.

A zongora megszólaltatására Balogh Boróka és Lukács Boglárka helyi diákok kaptak megtisztelő felkérést, a Tófalvi Edit vezette helyi református egyházi kórusa – melyet a helyi Kacsó Sándor kísért zongorán – énekszóval tisztelgett Kusztos Piroska emléke előtt. Az eseményen jelen volt a hangszer restaurátora, a kolozsvári Marius Handabuţ is.

Meghatározó személyiség volt

Kusztosné Szabó Piroska népzenekutató, folklorista és zenetanár Alsósófalván született 1926-ban, és 34 éve, 1985-ben halt meg Budapesten. Marosvásárhelyen végezte a tanítóképzőt, szülőfalujában tanított (1945–48), majd a kolozsvári Zeneművészeti Főiskolán szerzett oklevelet. Pályáját Kolozsváron a Zeneművészeti Középiskola tanáraként kezdte (1954-56), majd Szovátán volt ének- és zenetanár nyugalomba vonulásáig (1981). Meghatározó személyisége volt a szovátai zenei oktatásnak, számtalan fiatal zenei érzékét fejlesztette, tehetségét felfedezte, képezte és továbbsegítette.

Mivel Kusztos tanárnő január 1-jén született, az önkormányzat ragaszkodott ahhoz, hogy a felújított hangszert január folyamán állítsa fel és mutassa be a szovátai közönségnek.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Iszlai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000052
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Múzsa

SZERKESZTETTE:
NAGY MILÓS KUND
1369. *sz., 2019. február 2.*

Balla Zsófia

HAZATALÁLÁS

Nem tudom, ebben az akváriumban
bevándorló vagyok vagy őshonos?
Az ember sokféle ősre bukkan
kiket a húsa egybemos.

Az éhség hömpölyög a tengerekből erre,
délibáb hívja földrészeken át,
ömlik erdőn-folyón futó ember keserve:
hogy el kell hagynia s hogy nem talál hazát.

II.

József Egyiptomban, Mária Betlehemben:
úgy maradtunk meg mi is: mások kenyerén.
Ott sírok a ránk szakadó tömegben.

Ma kik vagyunk itt, Te meg én?

Ki más országba mész, hántsd le az álmodat.
Hintsed be nyomodat.
A Föld, a föld minket is befogad.

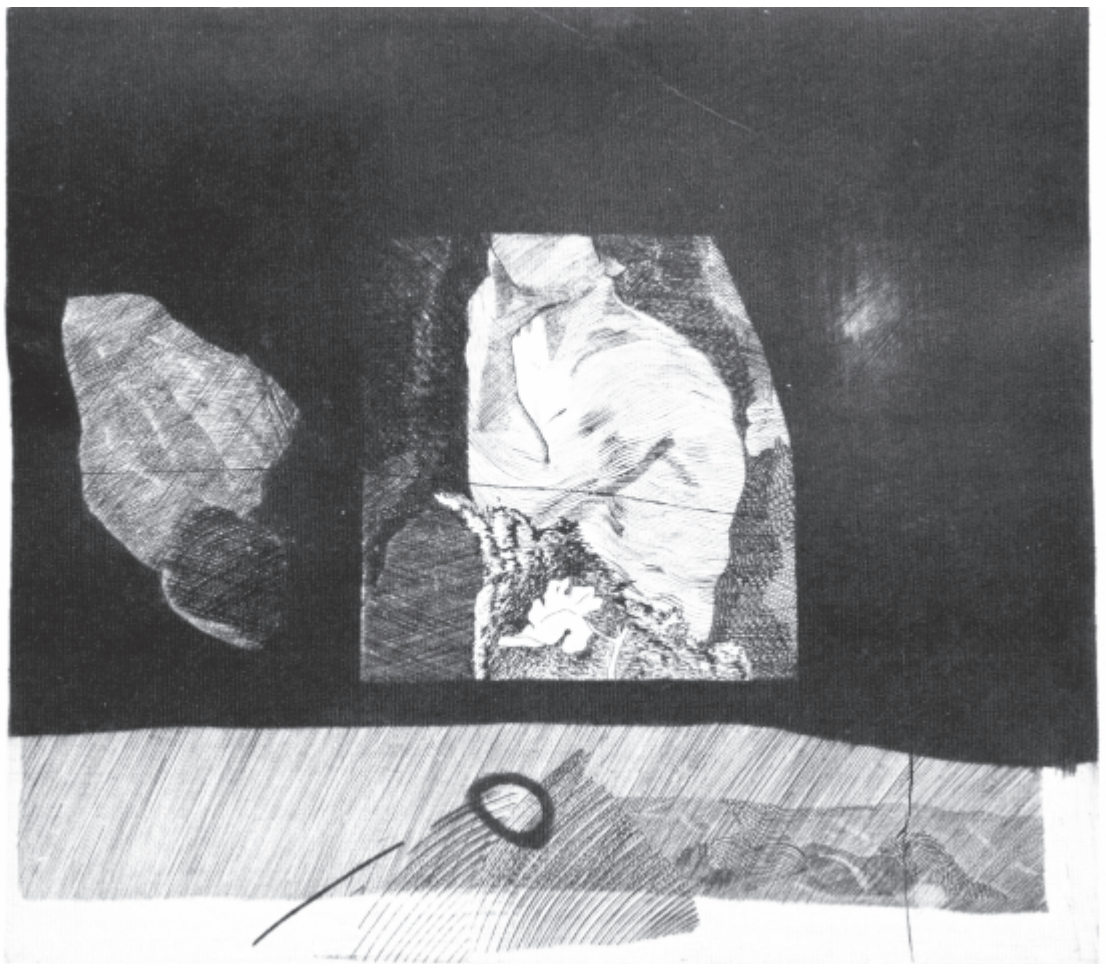

Siklódy Ferenc: Mass media – rézmetszet a Gyergyószárhegyi Művésztelep kiállításán

„Van olyan ég, melyben otthon vagyunk”

Balla Zsófia hazatalálásai

***„Ez itt mind, mind új szerzemény/ egy régi város elpiszkolt goblenén./ Mind az övék! Így az övék./ Kivágott fák helye – az a miénk”* – akár Marosvásárhelyről is íródhattak volna Balla Zsófia *Kolozsvár* című versének sorai, amelyek – sok más lírai vallomással együtt – szerdán a költőnő Hazatalálás című születésnapi versdélutánján hangzottak el a Bernády Házban.**

Nagy Székely Ildikó

A Kós Károly Akadémia és a Látó szépirodalmi folyóirat közös rendezvényén *Markó Béla* és *Kovács András Ferenc* idősíkok közötti sétára hívta a meghívottat. A közel kétórás együttlét alatt a gyermekkor képeitől a szárnybontogatás mozzanatain át a versjövő látóhatáráig vezetett az út. Elénk rajzolódott az ötvenes évek Kolozsvárja a Széchenyi tér konflisaival, a tordai kofák sütötte pecsenye és a hideg szél illatával, a fiatal tehetségnek szellemi otthont nyújtó Gaál Gábor kör, az energiákat felemésztő nemzetiségi lét és a pesti idegenség, majd hirtelen a távolabbi múlt – az Auschwitzból hazakerülő szülők, a túlélők és utódok soha el nem múló döbbenete –, végül a „most” és a „majd”, a költészet küldetése, jelenlegi és várható sorsa.

A Bernády Házban tartott Látó-esten (balról) Markó Béla, Balla Zsófia és Kovács András Ferenc Fotó: Nagy Tibor

Illatokba zárt otthon

Markó Béla az eszmecsere előtti felvezetőben elárulta, hogy számára az az igazi költő, akit alkotásaiért irigyelni lehet, Balla Zsófia pedig e sajátos mérce szerint is a legkiválóbb alkotók sorába tartozik, első négysoros verséért ugyanis, amely a Jóbarát című pionírlapban jelent meg, Markó saját bevallása szerint irigyelte. Lírájának meglepő ereje, újdonsága már a *Vitorla-ének* antológiában megmutatkozott. A többes számú, pátoszos, közösségi költészetnek elkötelezett, markáns alkotónemzedékből kiríva egy későbbi generáció hírnöke volt, erről tanúskodik az 1968-ban, 19 évesen publikált első önálló kötet, *A dolgok emlékezete* is.

– Sikerült együtt tartania a fennköltet és a groteszket. Ez utóbbit úgy hozta be a verseibe, hogy közben megőrizte a jövő és az otthon pátoszát – mondta Markó Béla a pályája kezdetén (is) kivételes jelenségnek számító alkotóról, akit Kovács András Ferenc arról kérdezett, hol van az a haza, amelyet az eltávolodás után meg lehet találni.

– Az ember igazi otthona a gyermekkora. Az idő, az illatok, a szülői érintés védelme, biztonsága. Valószínűleg szenzuálisan őrzünk valamit, ami otthonos. Onnan kezdve minden más helyváltoztatás – fogalmazott a kilencvenes évektől Budapesten is élő, Kolozsvár mellett Nagyszalontát, Nagyváradot és Marosvásárhelyt is magáénak érző költőnő. Balla Zsófia a „csicsonkázós”, gesztenyeillatú gyermekévek utáni időszakot egyfajta szenvedéstörténetnek tekinti, melynek első mozzanata 1956 ősze, amikor az első osztályos kislány összehajolva, „őrületes cigarettafüstben” látja rádiót hallgatni szüleit.

– A gyermekkor élménye ezután átalakul. Nem múlik el, de más dolgokat szív fel az ember. A nemzetiségi ember mindig valami ellenében él. Ez sok energiát elvesz az élettől. Valószínűleg innen a szomorúság és a groteszk keveréke – reflektált *Balla Zsófia* a költészete újszerűségére vonatkozó felvetésre.

A fiatalkor pillanatképeiből a vendég a kolozsvári Fellegvárat, nemzedékének egyfajta jelképét emelte ki, ahonnan még látszanak a gyermekkori ház ma már idegen fényű ablakai.

A Gaál Gábor irodalmi kör szerepét a diktatúra idején Balla Zsófia az „erkölcsi imperatívusz”, a csasztuskát helyettesítő magasabb költészet, az önazonosság lehetőségeként élte meg. A budapesti létformáról kevés szó esett a beszélgetés során, ez inkább az együttlétet szavalatokkal színesítő *Bíró József* színművész tolmácsolásában, a *Nem lettem pesti* című versben jutott kifejezésre. Az otthontudat legszebb megfogalmazását pedig e sorok írója számára *A szünet csodája* nyújtotta: „Régi nyarak remegnek ezer csillagjegyen./ S mi vakon lépegetünk a nálunk nagyobban./ Van olyan ég, melyben otthon vagyunk.”

A pillanat örökkévalósága

Az elkövetkezőkben egy másfajta hazatalálás is megfogalmazódott – az Auschwitzból külön utakon visszatérő szülőké –, amelynek felidézésekor elhallgathatatlan a megannyi elmaradt visszaút, a lágerben maradt rokonok feldolgozhatatlan tragédiája. Erről vall A *harmadik történet*, amelyet maga az alkotó olvasott fel: „virrasztani kell/ meztelen tükörként, hogy ne takard el / álmoddal létüket. Jelük ne vétsed el”.

(Folytatás a 6. oldalon)

Huszonkilencesek

Művészeti vonatkozásban különleges évjárat az 1929-ben születetteké. Öten közülük Marosvásárhely jeles alkotó egyéniségeivé váltak. Az idén lennének 90 évesek. Közhelyszerű ugyan a megemlékezésekben gyakran hangoztatott mondás, a „ma is élhetnének”, de igaz. Egyikük, *Kedei Zoltán* festőművész példája bizonyítja. Ő hála istennek most is jó egészségnek örvend, naponta feljár a várba, kitartóan dolgozik a műtermében, vagy éppen érdeklődőket, művészetkedvelőket fogad, és mesél, magyaráz. November végén tölti a kilencvenet. *Siklódy Tibor* egy évtizede hunyt el 80 esztendős korában. A többieknek rövid életet adott a Fennvaló. *Kulcsár Bélát* 47, *Nagy Pált* 50, *Olariu Gheorghét* 55 évesen ragadta el a halál. Tragikus, drámai történések, események kapcsolódnak hozzájuk, ritkán volt kegyes hozzájuk a sors, de akár rövidre szabott lét adatott nekik, akár hosszabb volt földi pályafutásuk, értékes életművet hagytak ránk. Maradandót alkottak, hagyatékukat meg kell őriznünk. Gyermekként, kiskamaszként élték meg a II. világháborút, megtapasztalhatták mindazt a rosszat, amit a proletárdiktatúra, majd az abszurdba merülő személyi kultusz, a hatalmi önkény, a szélsőségesen nacionalista, homogenizáló politika honosított meg ebben az országban. Elszenvedték az „osztályellenségként”, a diktatórikus kultúrpolitika kiszolgáltatottjaiként őket is megrendítő intézkedéseket, és mégis méltóképpen teljesítették ki hivatásukat. A képzőművészet vásárhelyi nagy felfutásához meghatározó módon járultak hozzá az ötvenes, hatvanas, hetvenes években.

Olariu Gheorghe: Segesvár

Kulcsár Béla: Íjásznő

Nagy Pál, akinek január 12-én volt a születésnapja, 40 esztendővel ezelőtt közúti baleset áldozataként távozott. Emléke napjainkban is eleven, alig van olyan, művészetről szóló eszmecsere, amelyben valamiképpen ne kerülne szóba alkotói, pedagógusi kiválósága, az újító kísérletezésnek, a folytonos keresésnek az a szabadon szárnyaló szelleme, amely az ő elméleti, gyakorlati munkásságát, emberi kvalitásait egyaránt jellemezte. Rengeteg követője van, olyan művészek, akik őt vallják mesterüknek. A Barangolás a képzőművészetben című kötetét napjainkban is sokan olvassák, lapozzák.

Kulcsár Bélának épp ma van a születésnapja. A szíve vitte el, de annak, hogy egészsége vészesen megromlott, a fő okozója az a sok zaklatás, idegölő hatalmi egzecíroztatás lehetett, amellyel szép megbízatása, az agyagfalvi emlékmű tervezését, kivitelezését megnehezítették. Amikor a szobrászat már túlságosan megerőltető volt számára, a festészetben is igen figyelemreméltó műveket teremtett. Városa, Marosvásárhely azonban főként azokra a köztéri alkotásaira lehet büszke, amelyek a Színház teret díszítik.

Nagy Pál festménye

Olariu Gheorghe, mindenki megbecsült, népszerű Gyurija a művészeti élet szervezőjeként, az egykori Művészeti Múzeum igazgatójaként is elévülhetetlen érdemeket szerzett, de művészete révén is joggal számontartják. Számos otthonban ott vannak az erdélyi tájakat megörökítő bensőséges képei. 1929. július 19-én jött a világra, 1984-ben hunyt el.

Siklódy Tibort korán megkörnyékezte a betegség, az alkotás tüze volt az, ami mindig megsokszorozta az energiáit, hogy hanyatló időszakait leküzdhesse. A tájélmény hatott rá a legtartósabban, jó és rossz napjait, derűs és nyomasztó hangulatait ihletett, színgazdag képekben vetítette ki magából. Élete nyolc évtizedében festmények százait tárta a közönség elé, erősítve az a közvélekedést, hogy ő volt az egyik legjobb honi akvarellista, aki érzékenységét az olajfestményekben is egyéni módon juttatta kifejezésre. Tíz esztendeje nincs köztünk.

Kedei Zoltán pillanatig sem kelti azt a benyomást, hogy rövidesen a tizedik X-ét tapossa. Tavaly őszszel rendhagyó kiállítással lepte meg a Bernády Ház közönségét. A Tűz és víz témakörben felmutatott triptichon és a tizennégy méretes kompozíció drámaisága arról is vallott, hogy élete során neki is bőven kijutott a bajból, rosszból, de sohasem adta fel vágyait, hűséges volt magához és művészi hitvallásához. A tárlat lezárulta óta már sokan tudják, a művész ezúttal lírai énjét engedi szabadjára. A Vár-lakban máris újabb ígéretes kiállításanyag körvonalazódik. Erőt, kitartást, jókedvet hozzá! *(N.M.K.)*

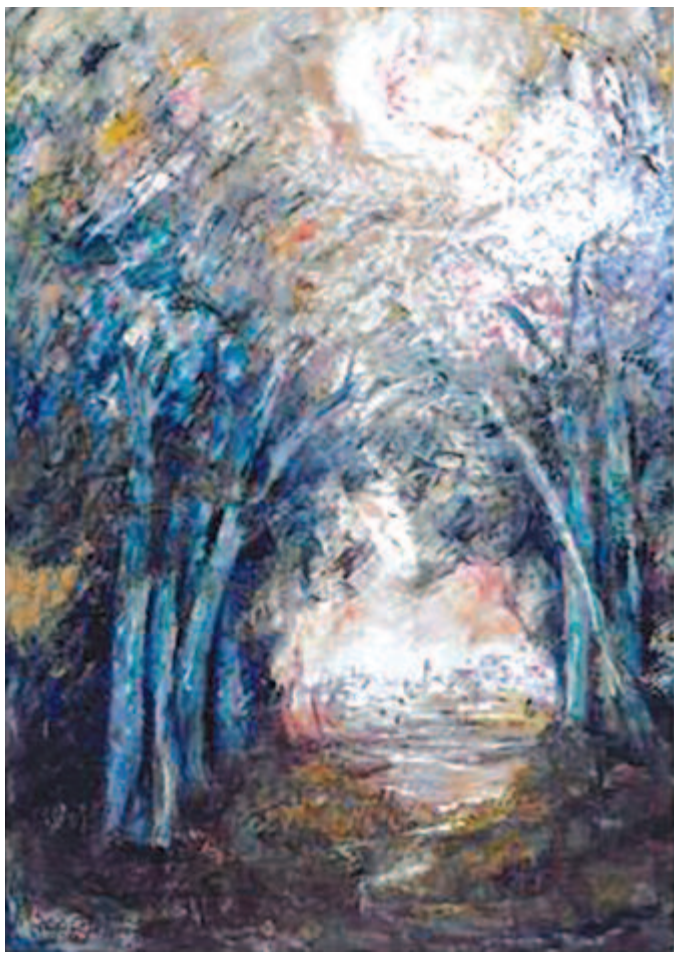

Kedei Zoltán: Ihlet

Jubilál a Hazanéző

Harmincadik évfolyamába lépett a Sóvidék, Korond lapja, pontosabban a korondi Firtos Művelődési Egylet Ambrus Lajos szerkesztette folyóirata. A kiadvány, amelynek munkatársai közül többen rendszeresen jelentkeznek mellékletünkben is, összevont 1-2-es számmal indította 2019-es megjelenései sorát. Nyitó oldalán Molnos Lajos szerkesztőbizottsági tag teszi közzé az évfordulós eseményhez fűződő gondolatait. Írását a Múzsában is közölve kívánunk további hosszú életet és támogató közönséget, közösséget a Hazanézőnek.

Molnos Lajos

A XXX.

Amikor a nagy „rebellió” után a korondi Hazanéző című lapunk indult, rengeteg magyar nyelvű újság, heti- és havilap, tájegységi kiadvány, periodika jelent meg Erdély-szerte. Aztán eltelt egy emberöltőnyi idő, s az akkor indult kiadványok zöme szinte észrevétlenül megszűnt. Leginkább ama „piszkos anyagiak” hiánya volt az elhalások oka – de nem csak! Azért mondom, hogy „nem csak”, mert itt van például a Hazanézőnk, amelyik tényleg nem dúskált soha sem a pénzben, mégis talpon van, s most éppen harmincadik évfolyamát kezdi – egy könyvsorozattal gazdagodva. Épp a Hazanézőre hivatkozva vélem úgy, hogy egy lap sorsát nagyban meghatározza az is, hogy kik és főleg milyen elképzelésekkel, célkitűzésekkel indítják a lapot, mit akarnak elérni véle-általa, netán hírt és nevet vagy anyagi hasznot remélnek? Nem tudom, nem tudhatom, hogy megszűnt lapok esetében mi volt a helyzet. Azt viszont igencsak jól tudom, hogy a Hazanéző elindítóinak a célja „mindössze” a szolgálat volt (és maradt mindmáig). Szolgálni e lap segítségével is nemzeti közösségünket, szolgálni identitásunk erősítését, hagyományaink, kulturális örökségünk megőrzésének, ápolásának ügyét – és ezáltal egyszersmind erősítve önbizalmunkat, a jövőnkbe vetett hitünket.

Önként-vállalás volt ez (s maradt) a lap körül szorgoskodók részéről, lett légyen szó szerkesztőről, munkatársakról, az anyagi támogatást nyújtókról – vagyis mindazokról, akik a lapot magukénak érezték, életben tartását szívügyüknek tekintették. Nem, egyáltalán nem hiszem azt, hogyha egy nagy halom pénz tetejében ülők indították volna el annak idején a lapot, az eljutott volna idáig, vagyis a XXX. évfolyamig. A Hazanézőt az önmagunkért való tenni akarás, cselekvési kényszer szülte, ez a kényszer pedig furcsa „szerzet”, aki ha egyszer már belefészkelte magát az ember szívébe, elméjébe, zsigereibe, az többé a világ semmi kincséért ki nem jön onnan.

Annyi a dolgom, hogy meghalni sincs időm! – szoktuk mondani, ha felgyűltek a halaszthatatlan, mindennél fontosabb teendőink. Nos, ez történt a (korondi) Hazanézővel is: annyi dolga, fontos és halaszthatatlan teendője akadt az elmúlt évtizedekben, hogy nem volt ideje megszűnni. Mivel fontos és halaszthatatlan teendőnk még bőséggel adódik – muszáj lesz a Hazanézőnek is folytatni a szolgálatot. Másként nem tehet, másként nem tehetünk.

Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával

Támogatók: RMDSZ, Communitas Alapítvány

Generációk párhuzama

Gyergyószárhegyi és lengyel sokszorosító grafikák láthatók a marosvásárhelyi Bernády Ház idei első képzőművészeti kiállításán. A 2019. január 17-i megnyitón a válogatott munkákról és az idén 45. évébe lépett szárhegyi művésztelep jelenlegi helyzetéről, távlati kilátásairól *Kolcsár Béla*, **az alkotóközpont igazgatója és** *Ferencz Zoltán,* **a telep művészeti irányítója beszélt. A képzőművész tanácsadó a kortárs sokszorosító grafika és a Gyergyószárhegyi Alkotóközpont retrospektív grafikáinak párhuzamát vázolta. Az alábbiakban az ő írását közöljük.**

Aki képzőművészetre adta a fejét, azért tette, mert valami közölnivalója volt, van a világgal. A képzőművésznek a munkáin keresztül meg kell keresnie azt a megfelelő módszert, közlési formát, amely által az alkotásai maximálisan hatnak, közölnek és a teljesség igényével fejezik ki a művész mondanivalóját. Ez a tény természetesen közös gondolkodásmódozatokat szült, ami kapcsán egymás között mindenki jól megvan. *Pl. elektrografika, médiaművészet, természetművészet, helyspecifikus vagy konceptuális művészet stb...* A kortárs művészet azzal kristályosodott, hogy megkereste azokat a vizuális módozatokat, amelyekkel a legerőteljesebben fejezhető ki egy gondolat. Nagyon sok embert irritált a Lyotard által bevezetett posztmodern. Nem arról van szó, hogy minek nevezzük, arról van szó, hogy az a fajta művészeti irányultság, ami az elmúlt 200 év történetét meghatározta, és érvényes volt az adott szituációkban, az elveszíti érvényét. Kitárul a dolog, megszűnnek a homogén rendszerek. Arra az élettapasztalatra reagál a művész, amire a filozófus.

A vizuális kifejezési eszközök végtelen skáláján az egyik ilyen szegmens a sokszorosító grafika, amelynek létjogosultságát épp a különböző grafikai biennálék résztvevőinek nagy száma bizonyítja a legjobban. Bármely vizuális kifejezésmód számára létkérdés a láthatóság, a nyilvánosság által biztosított jelenlét. Vonatkozik ez a múzeumi raktárak polcain őrzött kortárs grafikákra is. Az évtizedek alatt felhalmozott gyűjteményi anyag nemcsak felelősség és munka, hanem esély is. Esély a jelenlétre, az önigazolásra, a meggyőzésre. A biennálék kapcsán összegyűlt munkák ma „okafogyottan" várnak felfedezőjükre. Nyilvános adatbázisok és katalógusok híján nem könnyű rájuk lelni. Esetünkben kivételt képez a Székelyföldi Nemzetközi Grafikai Biennálék online is letölthető katalógusa (egyéb kortárs művészeti megvalósulások terén magyar viszonylatban az Artpool). Pedig olyan reprezentatív műegyüttesek ezek, amelyek országos vándorkiállítások révén folyamatos (és nem túl jelentős anyagi ráfordítást igénylő) jelenlétet biztosíthatnának különösen a magyar grafikának. Olyan kollekciók, amelyek történeti jelentőségüknél fogva reprezentálják az elmúlt ötven esztendő magyar művészetét, márpedig minden tárlat egy lépés afelé, hogy a mindenkori közönség számára világossá váljon: a grafika a magyar művészet egyik legszebb fejezete.

A képzőművészeti biennálék jelensége a századfordulón terjedt el Európa-szerte, olyan időszakban, amikor a hagyományos akadémikus intézményrendszert új, demokratikus struktúrák váltották fel. A gazdasági konjunktúra idején csúcsra járatott világkiállításokhoz hasonlóan a biennálé is a teljesség igényével fellépő kortárs seregszemle, eredeti formájában szalon jellegű áttekintés, amelynek legfőbb (és egyetlen) vállalása: rendszeres időközönként helyzetképet nyújtani egy régió vagy műfaj aktuális művészeti állapotáról.

A sokszorosító grafikát elsősorban a világról alkotott tapasztalataink megfogalmazásának és megjelenítésének sokszorosító szándéka hozta létre, másfelől meg az évszázados hagyományok hozta fejlődés, a történetiség iránti tisztelet, alázat tartotta életben, és napjainkban nagyobb reneszánszát kezdi élni, mint valaha. Amíg Gutenberg korában alárendeltségi, mindössze illusztrátori szerepet töltött be, folyamatos fejlődése során mára a mai technológiákat is igénybe vevő ágazattá nőtte ki magát. És itt párhuzamot vonhatunk a könyvnyomtatással is, hiszen jogosan kérdezhetnénk, hogy digitális világunkban miért van szükség nyomdákra, amikor ma már egy könyv egy teljesen virtuális, digitális világból kerül vissza papírhordozóra, keménykötésbe kötve. Egy könyv elolvasása olvasótermi körülmények között természetesen más élményt nyújt, mint mobiltelefonról vonaton, váróteremben vagy terminálokban olvasva.

Mérey András: Ballada

Az utóbbi években az európai és a világ művésztelepeinek működésében megfigyelhető egy olyan tendencia, hogy egyre nagyobb szerepet kapnak olyan szerveződések, amelyek speciális tematikára vagy technikára szakosodnak. Az itt kiállított anyag, ahol a tradicionális, sokszorosító technika a mai kor megfogalmazásával párosulva kerül kivetítésre, olyan lehetőséget rejt magában, amit a világ még kevésbé fedezett fel. Szárhegyen jelen pillanatban is megvannak a technikai lehetőségek, a kapcsolati tőke, a szaktudás, hogy olyan alkotások szülessenek, amelyek a XX. századi embert fejezik ki oly módon, hogy gyökereiből táplálkozva, saját magát is kifejezésre juttatva teremtjük meg a képi kifejezés azon lehetőségeit, amelyek egyenként mutatnak előre és hátra. Nem hiszek azon látásmódban, hogy a művészet vagy egy munka avantgárd vagy retrográd. Egy munkának vagy van tartalma és mondanivalója, vagy nincs. Ez ennyire egyszerű.

A kortárs művészeti trendek között fontosnak tartjuk az olyan képzőművészeti ágazatok ápolását, amelyek őrzik stiláris jegyeiket, egyéniségüket, kor- és helyfüggőségüket és identitásukat. Úgy gondoljuk, hogy Szárhegynek meg kell tartania ezt a privilégiumát, vagyis, hogy a hagyományos technikákhoz ragaszkodva megtartsa azt a brandet, ami az elmúlt 44 évben kialakult róla. Az a várostól távoli rurális környezet, amelyben Szárhegyen alkothatnak a művészek, számtalan helyen megtalálható még Erdélyben, viszont Szárhegy képzőművészeti vonatkozásban olyan nemzetközi hírnevet vívott ki magának, amellyel számolnunk kell. A székelyföldi képzőművészeti alkotótáborok, műhelyek mindig a régió szépségeit emelték rangra nemcsak a magyar, hanem az egyetemes művészetben is. Most Szárhegy a szakmai figyelem középpontjában lehetőséget adhat nemcsak a környékbeli művészek jobb megismertetésére, hanem a nemzetközi érdeklődés középpontjába helyezheti az egész térséget.

Ferencz Zoltán
művészeti tanácsadó

Baász Imre: Kitörés (linómetszet)

**Elhangzott 2019. január 17-én a Marosvásárhelyi Bernády Házban rendezett kiállítás megnyitóján*

Demény Péter és Villámvignettái

Nagyon sokan tudják róla, rendkívül termékeny, sokoldalú író. Aligha van műfaj, amely ne lett volna kihívás számára, ne kínált volna (olykor megbontandó) keretet mondandóinak. Olyan egyébként nincs, hogy ne lenne mondanivalója, s ha van, ne találna időt, energiát hosszabb, rövidebb, mélyen átgondolt vagy pillanatnyi ötlet szülte kifejtésére. Rendelkezésére áll a teljes média, kedvelt megnyilatkozási területe a világháló. Előfordul, hogy a Facebookon napjában többször is meglep valamilyen újdonsággal. Ott Ivan Karamazovként jelentkezik. De nem kétséges, ki ő. Pár napja ezt olvashattuk tőle: „Kedves barátaim, létrehoztam a Villámvignetták nevű FB-oldalt. Azokat a kis karcokat gyűjtöttem egy helyre, amelyekben az eddigi életemre emlékeztem vissza. Keressétek és szeressétek!" Érdemes keresni, biztatás nélkül is lehet szeretni írásait. Figyelemkeltésként a Múzsában is közlünk néhányat az eltelt hét Villámvignettáiból.

Érzékenyen emlékezem

Egy miskolci Látó-est után odajött hozzánk egy ember, rendre kezet fogott velünk, mindenkinek azt mondta, jó estét, aztán szemlátomást várta, hogy felismerjék. Távolról ismerős volt, valahogy mégsem ismertem meg. KAF válaszolta neki: jó estét, Sata Árpád. Beszélgettünk egy kicsit, a feleségével, Enikővel egyszerre felvételiztem a színire, de mint már kiderült, nem lett belőlem Desdemona.

Nem is tudom már, hogy lett aztán, mindenesetre egy nyáron elmentünk hozzájuk Egerszalókra, jártunk Recsken, megnéztük az Egri csillagok musicalt. Árpiék eljöttek a Boleróra is, és tavalyelőtt kis magánszínházukban bemutatták a Királynőt. Nem azért mondom, de mintha Ionesco is magánszínházban kezdte volna...

Ahogy sütöttünk a kertben és beszélgettünk, megelevenedett a gyermekkorom, Árpi alakításai a Fenn az ernyő, nincsen kasban meg A néma leventében meg Az öngyilkosban meg A kőszívű ember fiaiban, a Csongor és Tündében, az a régi Kolozsvár, amelyben én csak gyermek voltam vagy aligkamasz, s amelyben éppen ezért nem láthattam például az Éjjeli menedékhelyet. Érdekes barátságok születnek, ha az ember érzékenyen emlékezik.

Irodalmilag izzadok

Egyszer pedig felhívott egy határozott hang Bukarestből, és szerényen közölte, hogy ő nem alkalmas arra, hogy Esterházyval és Nádassal beszélgessen, én azonban annál inkább alkalmas vagyok rá. Abban az évben éppen Magyarország volt a bukaresti könyvvásár díszvendége, és izzadó tenyerű öltönyömben valóban én készítettem televíziós interjút a két monstre sacréval a kánikulás Bukarestben. Emlékszem, amikor véget ért, Nádast már várták valahol, a sofőr viszont máshol volt éppen, úgyhogy némi kéztördeléses beszélgetés után Kacsó Sándor vitte el a megbeszélt helyre.

Ez a határozott hang a Kacsó Edithé volt, akivel aztán barátság alakult ki közöttünk, a mogoşoaiai táborban meglátogattak a férjével együtt, és ha ICR-s ülésem volt, találkoztunk egy kávéra a Romanán. Néhány év múlva Forró Lacival együtt ő kérdezett bukaresti fellépésemkor a Petőfi Házban, és mostanában távolról ugyan, de folyamatosan figyeljük egymást.

Alkalmazkodó krumpliság

Amikor darabot írtam, Csehov, Ibsen és Pinter lebegett a szemem előtt. A szereplők úgy beszéljenek a feszültségről, mintha nem arról beszélnének, úgy pattanjon ki, hogy közben a krumplipüréről legyen szó. Egyik éles szemű kritikusom észre is vette ezt a krumpliságot.

De azt hiszem, tudok alkalmazkodni. A Bolerót sorról sorra átírtam, mert megértettem, mit is kell csinálnom, és miért. Amikor Demény Attila Örkény-operáihoz kellett egy képzelt levelet írnom, éppúgy megtettem, mint amikor Selmeczi Gyurival dolgoztunk a Janovics-darabon, vagy legutóbb a Mi, muzsikus lelkeken. Mindez a kolozsvári operában történt, bár talán a Demény Attilával való munka alatt vonódtam be a legkevésbé: Attila elmagyarázta az ötletét, én megírtam, Bogdán Zsolt felolvasta.

Attila különben puszta névrokonom, semmi más. És a barátom. Értelmes, magányos, érzékeny ember, egy keleti fejedelem macskagesztusaival. Finom humora, mély műveltsége, még a csalódottsága is közel vonzott hozzá, hiszen mint a Laiosz-motívumból kiderül, csalódott vagyok magam is. Nem ugyanabban csalódtunk, ez azonban egy határon túl már nem számít.

Gyuri más lélek, más egyéniség. Minden ízében mozgékony, villanyos, próteuszi. Ha kell, előjátszik, ha kell, zongorázik, ha kell, énekel, ha kell, vezényel. A Janovics-est körüli együttgondolkodásunk életem legnagyobb élményei közé tartozik. És miatta is örülök, hogy egy idő óta másképp írok.

Balla Zsófia hazatalálásai

(Folytatás a 3. oldalról)

– Ma, amikor újra gyakori az elzárkózás, adhat-e választ, feloldozást, egyáltalán mire való a vers? – hangzott el a költőnőhöz intézett újabb kérdés, amely a rég- és közelmúlt után a jelen síkjára terelte a beszélgetést.

– Van az életnek egyfajta pótolhatatlan jelenléte, örökkévalósága. Ha jó egy vers, mindig ad lehetőséget arra, hogy a mindennapokból az örökkévalóságba emelje az embert. A nagy költők verseit olvasni megrázó boldogság, életen túli esély arra, hogy megőrizzünk valamit az előző századok csodáiból is – hallhattuk az alkotótól.

Megráncigálni, mint száradó ruhát

A versdélutánon Balla Zsófia néhány „kulisszatitkára" is fény derült, egyebek mellett arra, hogy leghosszabban írt szerzeményeit, egy nyolcvanas évekbeli versciklust a mai napig nem publikálta, és kiadott műveit is évekig javítgatja, sokszor megjelenés után is módosít rajtuk. Ha eddigi alkotásaiból gyűjteményes kötet születne, minden verset újra „megráncigálna", mint a száradó ruhát – árulta el a képekben gazdag, belső ritmusú, tömör líra művelője.

– Ezt az a költő engedheti meg magának, aki alapjaiban nem változott, következetesen haladt végig egy úton – jegyezte meg Markó Béla.

A legnagyobb veszély

Kovács András Ferenc arról kérdezte a meghívottat, hogyan látja a vers mai helyzetét, tapasztalatai szerint milyen versekre van igény. Balla Zsófia úgy vélte, a magas költészetet mindig is kevesen olvasták. A mai irodalomfogyasztás hangsúlyozottabban a könnyű műfajok felé lazul, a buszon, repülőn olvasható könyvek keresettek, ez viszont sokkal inkább a prózát érinti, mint a költészetet. Igazi lírát művelő alkotók meglátása szerint ma is vannak, de közben egyre több hajdani költőóriás felejtődik el.

– Az a képesség csökken, hogy a klasszikus magyar költészetet élvezni tudja a közönség. Én ebben látom a legnagyobb veszélyt – szögezte le a meghívott.

A továbbiakban a költő társadalmi jelenlétéről is szó esett.

– Elvárásként nem lehet ráakasztani egy költőre, hogy közéletivé kell válnia, ugyanakkor mindenképpen van egy ilyen jellege a kultúrának azáltal, hogy új dimenziókat, szabadságot ad az életnek – mondta Balla Zsófia. A költőnő az igazi líra örökérvényűségét egymástól időben távol eső irodalmi szövegek párbeszédével is igazolta, olvasott Csokonaitól – éppen a *Marosvásárhelyi gondolatokat* – és Babitstól, majd saját alkotói világába tért vissza. Természetesen a versdélután címadója, a *Hazatalálás* sem maradhatott el mellbevágóan időszerű üzenetével –„Nem tudom, ebben az akváriumban/ bevándorló vagyok vagy őshonos?", – majd a kortársakhoz és az elkövetkező nemzedékekhez egyaránt szóló *Kiáltvány* zárta a versek sorát: „Fogózzatok egy vonósnégyes hangjaiba/ fogózzatok Tolsztoj kezébe./ Ne hódoljatok be senkinek. (…) Ne féljetek! Az igazság adhat csupán hazát."

Az együttlét – amint az születésnapokhoz illik – meglepetéssel zárult. Balla Zsófia férje, *Báthori Csaba* költő hitveséhez írt *Amíg idő van* című, új versét osztotta meg a jelenlevőkkel, majd az ünnepelt verseskötéteit dedikálta.

Szólnunk kell a képekről is

Tavaly őszi megjelenése óta egyre szélesebb körökben gyűrűzött szerteszét báró Kemény Jánosné önéletrajzi könyvének visszhangja. Az előzetesen beharangozott Szépmíves-kötetet* nagy várakozás előzte meg, ilyenkor előfordulhat csalódás is, de csakis jókat, elismerést, dicsérő szavakat lehetett olvasni, hallani róla azóta is. Joggal kezdődik ekképp a hátsó borítón a tömör ismertető: „Az egyik legfontosabb erdélyi női emlékírás Augusta Paton önéletrajza, amelyben a két világháború közötti és az azt követő időszak páratlan krónikáját olvashatjuk Görögországtól Erdélyig." Tényleg rendkívüli, kellőképpen egyéni, személyes, egyben közösségi sajátosságokat is felmutató, hiteles korrajz, embersorsok szubjektíven tárgyilagos, életteli krónikája. Nagyszerű dolog, hogy előkerült a kézirat, és többen akadtak, akik ügyet láttak benne, feldolgozták, méltó keretbe, elegáns kötetbe emelve közkinccsé tették. A könyvhöz fűződő eddigi benyomások, észrevételek egyértelműen kedvezőek, és joggal, a kiadványról szóló médiaanyagok nevesítették mindazokat, akik a sikerhez hozzájárultak. Az írások nyilván a szerzővel foglalkoznak a legrészletesebben. Eléggé rácsodálkoznak, hogy ilyen érdekesen, színesen, az első részben regényesen, a másodikban szikárabban, tömörebben, de mindenképpen őszintén, bensőségesen és szókimondón tud írni, mennyi emberség és mekkora emberismeret, -szeretet volt benne, és micsoda erő, életkedv! Az eddigi köztudat szerint ő inkább csak felsejlett valahol szeretett társa, Kemény János és a helikoni nagyságok árnyékában. Mostantól róla is sokkal többet tudunk, de több szállal és közvetlenebbül kapcsolódhatunk az egész Kemény családhoz, Marosvécshez és népéhez, az erdélyi arisztokráciához is. Augusta Paton gyermek- és ifjúkorának helyszínei, Görögország, Skócia, Anglia, majd a későbbiek, Párizs, Magyarország is élménygazdagítón jelen vannak az emlékirat lapjain. És számos különleges egyéniség. Persze sajnáljuk, hogy az 1945 utáni korszak aránytalanul rövidebben jelentkezik a könyvben, mint a korábbi, de ez is érthető, hiszen ez az éra hozta számukra a legtöbb rosszat, megpróbáltatást. Nem volt az olyan idő és társadalom, amikor részletes naplót írt volna az ember. Az olyanok meg, akiket önhibájukon kívül folyamatosan büntettek, pláne nem. De minderről már eleget cikkeztek a recenzensek, ne mélyedjünk bele. Kevesebb szó esett azonban a kötet képanyagáról. Pedig annak is megvan a maga értéke, üzenete, közlendője.

Augusta Paton finom, görögös szépségű lánykori portréjával együtt, amely a borítólapon egyből magára vonja a tekintetet, félszáz korabeli felvétel szerepel a kiadványban. Az egyik unoka, Kemény Endre és az Erdélyi Helikon – Marosvécsi Helikoni Alapítvány bocsátotta a szerkesztők s a kiadó rendelkezésére. Arcokról, emberekről, élethelyzetekről, csoportokról, tájakról, épületekről készült fotók, életképek, társadalmi és életjelenségek, hangulati elemek rögzítései, dokumentumértékű fotós felvételek. Többségük régi, sok évtizedes fénykép, a családi hagyatékból válogatták. Sok a datálatlan, de azok is nagyjából behelyezhetők bizonyos időszakba. A múlt század első évtizedeibe például, amikor Marosvécsen még szokásban volt, hogy hosszú gólyalábakon halásztak a Marosban. Vagy amikor még nem jártak be s ki nyaranta íróemberek a várkastély oroszlános kapuján. De már arról is van fotó, amint Augusta bátyja, a daliás John Paton felpattan oldalkocsis motorjára a bejárat előtt. Ezen sem látható dátum, az emlékezésekből azonban kiderül, mikor is volt az a pillanat. És láthatók emlékképek Rodosz, Kalimnosz szigetéről, Marathónból, Spártáról, Skóciából is. A fotók többsége viszont Kemény János és Kemény Paton Augusta közös életét örökítette meg. Időrend is felállítható, az 1923-as gyekei esküvői felvételtől az egymást követő gyerekáldásokig. Hárman, négyen, hatan néznek szembe a kamerával. Kirándulások, vadászatok eseményei, vécsi, dédabisztrai, galonyai, andronyászai kiruccanások családdal, barátokkal. A helikoni találkozók, például az 1927-es, ahol a fotó tanúsága szerint huszonnégy jeles tollforgató örült a közösen eltöltött napoknak. A házaspár késői éveiből is maradt fenn felvétel, bizonyára 1970-ből származik az utolsó. A szerző '77-es párizsi látogatásáról is maradt fenn fotográfia. Természetesen a képek minőségét meghatározta, hogy mikor, milyen géppel készültek, milyen papírra rögzítették, és így tovább. A mai eszközökkel fel lehetett javítani a felvételeket, hol sikerülten, hol kevésbé. Ez mondathatja a nézővel azt az elpufogtatott szentenciát, miszerint a „kevesebb több lett volna". Valószínűleg hasznosabb megoldás lehetett volna, ha a betervezett fotóanyag felét kihagyják, és egész oldalnyira nagyítják fel a képeket. Akkor a sokalakos, csoportos felvételeken is jól felismerhetők lennének egyes szereplők. Így az olvasók bosszúságára csak kevesen azonosíthatók a képen. Persze van olyan ritka felvétel, amely más kiadványból már ismerős lehet, de jobb az, amikor abból a könyvből tudsz meg minél többet, amit éppen olvasol. Ettől eltekintve képi függelékeivel teljes a kötet, létrehozói rászolgáltak a dicséretre. *(N.M.K.)*

**Báró Kemény Jánosné Augusta Paton: Önéletrajzi emlékezések, Szépmíves Kiadó, 2018*

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A PC HOUSE MUNKATÁRSAKAT alkalmaz. Ha érdekel a számítástechnika és szeretnél csapatunk tagja lenni, jelentkezz most! Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség!. Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni, vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (63229-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. Érdeklődni a 0265/313-888-as telefonszámon. (63229-I)

A SAPIENTIA EMTE MAROSVÁSÁRHELYI KARA versenyvizsgát hirdet TITKÁRI állás betöltésére. Bővebb információ a www.ms.sapientia.ro honlapon található. (sz.-I)

Claudiu Maior a marosvásárhelyi nyugdíjasok mellett

Több mint 350 időskorú – a Romániai Nyugdíjasok Szövetsége Maros megyei szervezetének tagjai – tett eleget a városvezetés meghívásának, és vett részt a hagyományos klubnapon csütörtökön, 2019. január 31-én a városháza Maros Sport- és Szabadidőközpontban (Vízkendtelepen) található vendégházában. „Mint minden alkalommal, megható pillanatokat töltünk a város idősei körében. A polgármesteri hivatal és a város nyugdíjasai között az idők során tiszteleten és bizalmon alapuló lelki kapcsolat alakult ki, erős kapcsolat és állandó párbeszéd, amelyeket olyan találkozókkal is fenntartunk, mint ez a mostani a vendégházban. Hat párnak nyújtottunk át elismerést, akik több mint öt évtizede együtt élnek, teljes szívből gratulálunk nekik” – mondta a polgármester tanácsadója, Claudiu Maior. Ugyanakkor Kovács Irma, az egyesület elnöke felszólalásában megköszönte a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatalnak az állandó támogatást, amelyet az intézmény az összes idős embernek nyújt.

A bel- és külkapcsolati osztály

MAROS MEGYEI TANÁCS

HIRDETÉS

A Maros Megyei Tanács az 52/2003-as törvény értelmében felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy módosítani szeretné a 144/2017-es megyei tanácsi határozatot. Az említett határozat a Maros Megyei Tanács köztulajdonában lévő, illetve a hatáskörébe tartozó elektronikus hírközlési szolgáltatások szabályozásáról és azok alkalmazásáról szól.

A határozattervezet 2019. január 31-től elérhető a www.cjmures.ro honlapon, illetve ki van függesztve a tanács székhelyén, Marosvásárhelyen, a Győzelem tér 1. szám alatt.

Az érdeklődők javaslatait, megjegyzéseit, hozzászólásait 2019. február 11-ig fogadjuk a megyei tanács székhelyén vagy a cjmures@cjmures.ro e-mail-címen.

Péter Ferenc
ELNÖK

Paul Cosma
JEGYZŐ

GUTENBERG KÖNYVESBOLT

Bedő Imre
A megbízható férfi; Férfienergia

A könyvek kedvezményesen megvásárolhatók a Gutenberg Könyvesboltokban.

GUTENBERG KÖNYVESBOLTOK

Csíkszereda: Petőfi Sándor utca 4. sz., tel.: 0752–031310 gutenbergkonyvesboltcsikszereda
Székelyudvarhely: Márton Áron tér 8. sz., tel.: 0752–032201 gutenbergkonyvesboltszekelyudvarhely
Marosvásárhely: Rózsák tere 57. sz., tel.: 0752–032950 gutenbergkonyvesboltmarosvasarhely

NYITVATARTÁS: hétköznap 8.00–20.00, szombaton 9.00–15.00

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
hidegtálak készítése	- 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS–RCS	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
- vidék	- 0265/269-667
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolsági buszállomás	- 0265/237-774
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Melinda temetkezés	- 0741-615-661
Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907
	- 0265/311-862
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
	- 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás	- 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro	
- Transervice	- 0265/216-242
- World Travel Shop	- 0265/216-768
turisztikai iroda	- 0265/269-900
- Bálint-Trans	- 0745-611-999
9–17 ó.	- 0265/255-092
- Intertours	- 0265/264-011
Royal GTS	- 0265/269-308
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday	- 0365/449-833,
	- 0749-922-887
-Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842
	- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL, BÉRBEADÁS

ELADÓ 400 literes, 12 méter széles vegyszerező, 400 literes műtrágyaszóró, krumplikidobó, 185 cm-es tárcsás kasza. Tel. 0745-404-666. (6/1015)

KIADÓK irodák és üzlethelyiség Marosszentgyörgy központjában. Tel. 0744-505-710. (19/1041-I)

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (13/978)

MEGEMLÉKEZÉS

Szeretettel emlékezünk február 2-án SZÉKELY FERENCZRE halálának 23. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (v.-I)

Szívünk mély fájdalmával emlékezünk a drága feleségre, édesanyára, nagymamára, a nyárádgálfalvi KERESZTESI MAGDÁRA szül. Katona halálának 8. évfordulóján. Pihenj békében! Szerettei. (20/1042-I)

Soha el nem múló szeretettel és fájdalommal emlékezünk KACSÓ IBOLYÁRA halálának 2. évfordulóján. Áldott, szép emlékét örökre szívünkben őrizzük. Nyugodj békében, drága Ibi mama! (v.)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvér, sógor, nagybácsi, rokon, jó barát,
TAKÁCS ZSOLT
életének 72. évében január 29-én az Amerikai Egyesült Államokban elhunyt.
Szívünkben örökké élni fog!
Gyászoló szerettei. (4/1054-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, rokon, szomszéd, jó barát,
özv. KESERI IBOLYA
szül. Ferenczi
életének 78. évében csendesen megpihent. Temetése február 2-án, szombaton 15 órakor lesz a Jeddi úti temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (12/1062-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

A marosvásárhelyi Egyesülés Középiskola 1962-ben végzett XI.B osztálya kegyelettel búcsúzik STRÖMPIKÉTŐL (STRÖMPEL MÁRIA). Kedves lényed, humoros hozzáállásod az élethez, odaadásod a családodhoz és gondoskodásod szeretteidhez igazán példamutató volt. Szeretettel búcsúzunk tőled, kicsi Strömpike, emlékeinkben mindig velünk vagy. Családodnak őszinte részvétünk. (v.-I)

Mély megdöbbenéssel értesültünk FARKAS CSABA váratlan eltávozásáról. Őszinte részvétünket fejezzük ki, és együttérzünk szeretett gyermekeivel: osztálytársunkkal, Dáviddal, húgával, Gyopival és édesanyjukkal, Katival. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A Dr. Bernády György Általános Iskola VI. D. osztálya. (-I)

Fájó szívvel emlékezünk február 2-án, drága gyermekünk, BAKK JÓZSEF LORÁND hirtelen halálának 21. évfordulóján. A Jóisten nyugtassa békében a drága őszinte lelkét. Bánatos szülei és testvére, Andrea a családjával. (6/1049-I)

Fájó szívvel emlékezünk FARKAS ILONÁRA szül. Csiszér halálának 3. évfordulóján.
A múltba visszanézve valami fáj, valakit keresünk, aki nincs már. Az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi drága emlékedet.
Szerető férjed, gyermekeid, vejed, menyed és unokáid. (9/1080-I)

A Siletina Impex Kft. –
Helyi Közszállítási Vállalat Rt.
közleménye

A diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmébe!

Felhívjuk az ingyenbérletre jogosult diákok, egyetemisták és 55 év fölötti nyugdíjasok figyelmét, hogy a 2018. december 31-ig érvényes bérletek határidejét meghosszabbítottuk *2019. február 28-ig*. Eddig a dátumig lehet velük utazni.

Az igazgatótanács

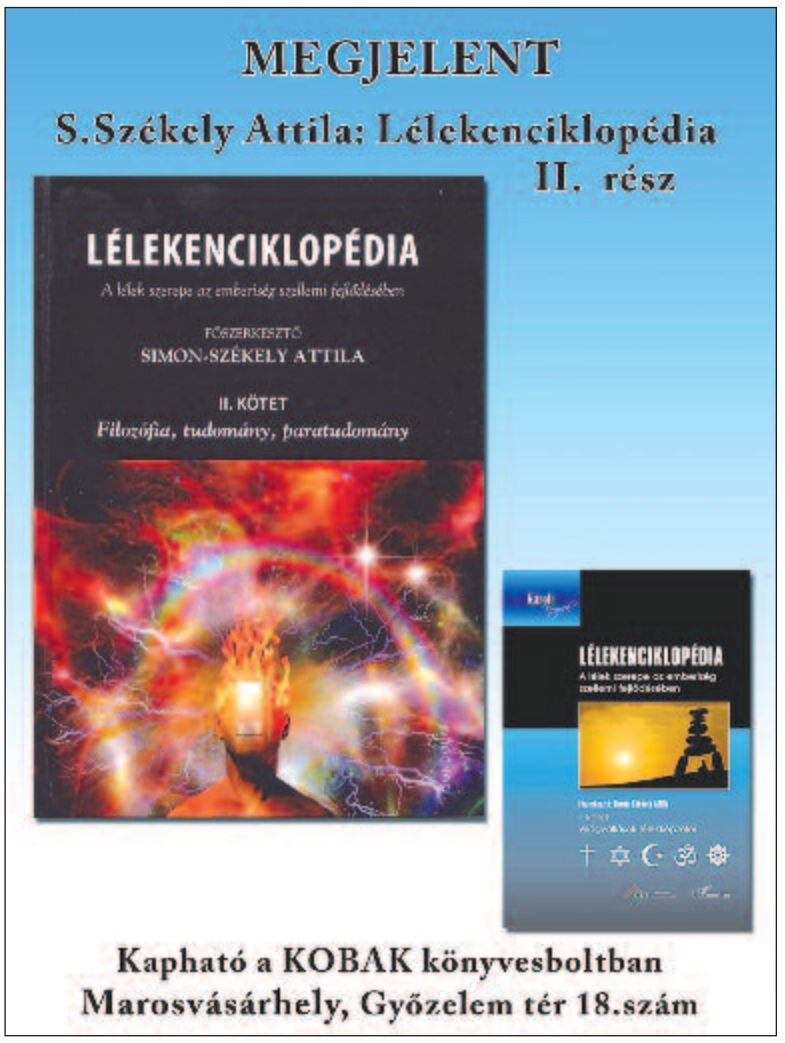

BUSZINFORM — BUSZINFORM

– érvényes februárra –

A szállító neve és címe	*Útirány*	*Indulás*	*Visszatérés*	*Irányár*
TRANSERVICE Călăraşilor (Kossuth) u. 52. sz., tel.: 0265/216-242	**Marosvásárhely - Budapest**	**Hétfő** 18.30 ó., **kedd** 18.30 ó.*, **szerda** 8 ó., **csütörtök** 18.30 ó., **péntek** 8 ó., **vasárnap** 8 ó., a Voiajor távolsági buszállomástól (Dózsa György utca) ** Időszakos járat*	**Kedd** 18.30 ó., **szerda** 18.30 ó.*, **csütörtök** 18.30 ó., **péntek** 18.30 ó., **szombat** 8 ó, **vasárnap** 18.30 ó, Népliget, Volán buszállomás ** Időszakos járat*	Előnyös árak
ROYAL GTS. Ştefan cel Mare u. 23. sz., 0265/269-308, 0731-89-89-89, Hu: 0036-30-60-53-753	**Marosvásárhely - Budapest**	**Mindennap**, Voiajor autóbuszállomás, 18 ó.	**Mindennap** Budapestről, a Népligetből 15.30-kor, a 30-as peronról	Egy út 100 lej, menet-jövet 180 lej, nyugdíjasoknak és diákoknak 170 lej.